

РЕШЕНИЕ

№ 46

гр. София, 10.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 8-МИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на шести декември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Красимир Машев

Членове: Златина Рубиева
Петя Алексиева

при участието на секретаря Росица Й. Вьонг
като разгледа докладваното от Петя Алексиева Въззивно гражданско дело № 20221000501748 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С Решение № 261384 от 15.04.2022 г., постановено по гр.д. № 3386/2020 г., Софийски градски съд, I-1 състав е осъдил Прокуратурата на Република България да заплати на П. В. С. сумата от 4 000 лв. на основание чл.2, ал.1, т.3 ЗОДОВ, представляваща обезщетение за неимуществени вреди причинени от незаконно обвинение в извършване на престъпление, за което е оправдан с влязла в сила присъда по н.о.х.д. № 823/2012 г. по описа на СРС, ведно със законната лихва от 18.03.2017 г. до изплащането, като е отхвърлил иска по чл.2, ал.1, т.3 ЗОДОВ за неимуществени вреди за разликата до пълния предявен размер 52000 лв., отхвърлил изцяло искът за имуществени вреди от 1800 лв., изразяващи се в разходи за платено за защита в наказателното производство адвокатско възнаграждение, както и искането за законна лихва за периода 30.04.2015 г. - 18.03.2017 г., поради настъпила погасителна давност за този период.

Съответно ответникът е осъден да заплати на ищеца разноски по делото на основание чл. 10, ал.3 ЗОДОВ от 1.12 лв., а на адвокат Т. М. адвокатско възнаграждение по чл.38, ал.2 ЗА от 159.41лв.

Срещу така постановеното решение са постъпили в срок въззивни жалби и от двете страни.

Ищецът и с въззивна жалба вх.№ 284504/05.05.2022 г. обжалва решението в частта, с която искът му за неимуществени вреди е отхвърлен за разликата над присъдените 4 000 лв. до пълния претендиран размер от 52 000 лв. и в частта, в която искът му за имуществени вреди от 1 800 лв. е отхвърлен изцяло.

Моли съда да отмени решението в обжалваната му част и вместо него постанови друго, с което уважи исковите претенции в пълен размер и да потвърди решението в уважената част от исковата претенция. Въззивникът-ищец претендира направените разноси и пред двете съдебни инстанции, включително адвокатско възнаграждение за един адвокат по реда на чл.38 от ЗА.

Поддържа, че определеното с обжалваното решение обезщетение е несправедливо с оглед търпените от ищеца неимуществени вреди, които били доказани в първоинстанционното производство. Поддържа се, че съдът неправилно е приложил чл.52 от ЗЗД. Въззивникът твърди, че е бил представляван по време на целия наказателен процес, за което е дължал адвокатско възнаграждение, поради което няма основание да се счита, че договореното възнаграждение, за което са събрани доказателства, не е било заплатено. В останалата част въззивната жалба съдържа подробни аргументи по съществото на спора.

В законоустановения срок по чл. 263, ал.1 от ГПК не е постъпил отговор от въззиваемата по тази жалба страна-Прокуратурата на РБ.

Срещу решението и в неговата осъдителна част за сумата от 4000 лв., ведно с присъдената законна лихва, е постъпила въззивна жалба от ответника Прокуратурата на Република България.

Поддържа се, че решението в обжалваната му част е порочно, поради нарушение на материалния закон, съществени нарушения на съдопроизводствените правила и необоснованост. Твърди нарушение на нормата на чл.52 от ЗЗД и принципа за справедливост. Поддържа се, че не е взето предвид възражението направено с отговора на исковата молба за прилагане на чл.111, б.“в“ от ЗЗД. В останалата част въззивната жалба съдържа подробно изложение по съществото на спора.

Моли съда да постанови решение, с което да отмени първоинстанционното решение в обжалваната му част и вместо него да постанови друго, с което да отхвърли изцяло претенцията на неимуществени вреди, евентуално да присъди по-нисък размер.

В законоустановения срок по чл.263, ал.1 от ГПК е постъпил отговор от въззиваемата по тази жалба страна-ищеца С. чрез процесуалния му представител адвокат М.. Оспорва изцяло жалбата на ответника по подробни съображения изложени в отговора и моли съда да я остави без уважение и да потвърди решението в осъдителната му част за сумата от 4000 лв.

С оглед постъпилите въззивни жалби Решение № 261384 от 15.04.2022 г., постановено по гр.д. № 3386/2020 г., Софийски градски съд, I-1 състав е влязло в сила, поради необжалването му в частта, с която искането за законна лихва за периода 30.04.2015 г. - 18.03.2017 г. е отхвърлено.

С Определение № 1867/15.07.2020 г. въззивният съд и на основание чл.213 от ГПК е съединил за общо разглеждане в.гр.д. № 2018/2020 г., образувано по въззивна жалба на П. В. С., чрез процесуалния му представител адвокат М. с пълномощно приложено по първоинстанционното дело /л.45/, с която обжалва Решение № 319/21.02.2022 г., постановено по гр.д. № 9296/2021 г. по описа на СГС, I-21 в частта, в която искът му с правно основание чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ срещу Прокуратурата на Република България е отхвърлен за разликата над присъдената сума от 5 000 лева до претендираната сума от 26 000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, причинени от обвинение в извършване на престъпление по чл. 215 ал. 1 от НК, повдигнато с постановление за привличане на обвиняем от 22.11.2012 г. по ДП № 3М 3528/2010 г. на V РУ на МВР гр. София, пр.пр. 37208/2010 г. на СРП, по което е бил оправдан с присъда № 118417/12.05.2017 г. по н.о.х.д. № 4709/2014 г. на Софийския районен съд, влязла в сила на 30.05.2017 г., ведно със законната лихва от 30.05.2017 г. до окончателното изплащане.

Претендира са отмяна на решението в обжалваната му част и вместо него съдът да постанови решение, с което да уважи исковата претенция в пълния ѝ размер. Претендират се и разноските, включително адвокатско възнаграждение за един адвокат по реда на чл.38, ал.2 от ЗА.

Срещу Решение № 319/21.02.2022 г., постановено по гр.д. № 9296/2021

г. по описа на СГС, I-21 и в неговата осъдителна част за сумата от 5 000 лв., ведно с присъдената законна лихва, е постъпила въззивна жалба и от ответника Прокуратурата на Република България.

Претендира са отмяна на решението в обжалваната част и вместо него съдът да постанови решение, с което да отхвърли изцяло исковата претенция, евентуално да намали размера на присъденото обезщетение.

По тази въззивна жалба е постъпил отговор от ищеца, с който я оспорва и моли съда да потвърди решението в обжалваната му от ответника част.

С оглед постъпилите въззивни жалби Решение № 319/21.02.2022 г., постановено по гр.д.№ 9296/2021 г. по описа на СГС, I-21 се обжалва в неговата цялост.

Съединяване на дела по чл. 123 ГПК между едни и същи страни е допустимо и пред въззивната инстанция, ако решенията постановени по тях от първоинстанционния съд в отделни производства са били обжалвани пред тази инстанция с оглед висящността им пред един и същи съд-т.9 от Тълкувателно решение № 1 от 4.01.2001 г. на ВКС по т. гр. д. № 1/2000 г., ОСГК, Определение № 61 от 7.02.2019 г. на ВКС по гр. д. № 780/2018 г., I г.о., ГК.

В открито съдебно заседание въззивникът-ищец чрез процесуалния си представител моли съда да постанови решение, с което да потвърди първоинстанционните решения в частта, в които са уважени исковите претенции и да отмени решенията в частта, с които са отхвърлени исковите претенции, като измени присъденото обезщетение в размери, които да са по-справедливи, като бъдат увеличени. Поддържа доводите си изложени подробно както във въззивните жалби, така и в исковите молби. Претендира разноси, за което представя списък по чл.80 ГПК.

В открито съдебно заседание въззивникът-ответник Прокуратурата на РБ чрез своя процесуален представител моли съда да уважи въззивните жалби на ответника по подробно изложените в тях съображения и да отмени решенията в обжалваните им части.

Апелативен съд-София, 8-ми граждански състав, след преценка по реда на въззивното производство на твърденията и доводите на страните и на събраните по делото доказателства, намира следното от фактическа страна:

Софийски градски съд е бил сезиран с искиове с правно основание чл.2, ал.1, т.3, пр.1 от ЗОДОВ предявени от П. В. С. против Прокуратурата на Република България за обезщетяване на причинените му имуществени и неимуществени вреди от незаконно обвинение в извършване на престъпления, за които е оправдан с влязла в сила присъда по н.о.х.д. № 823/2012 г. по описа на СРС, както и за заплащане на обезщетение за причинените му неимуществени вреди от обвинение в извършване на престъпление по чл. 215 ал. 1 от НК, повдигнато с постановление за привличане на обвиняем от 22.11.2012 г. по ДП № 3М 3528/2010 г. на V РУ на МВР гр. София, пр.пр. 37208/2010 г. на СРП, по което е бил оправдан с присъда № 118417/12.05.2017 г. по н.о.х.д. № 4709/2014 г. на Софийския районен съд, влязла в сила на 30.05.2017 г.

От събраните пред първоинстанционния съд и по двете производства доказателства, въззивният съд приема за установени и доказани следните факти и обстоятелства:

С Постановление за привличане на обвиняем от 30.06.2011 г., на ищеца е повдигнато и предявено обвинение по ДП № 3М-1347/2011 г. по описа на 05 РУП СДВР, гр.София за извършени престъпления по чл.346, ал.1 във връзка с чл.26, ал.1 във връзка с чл.20, ал.2 връзка с ал.1 от НК.

С Постановление от същата дата 30.06.2011 г. на Прокурор при Софийска районна прокуратура, П. В. С. е задържан за срок до 72 часа, като е внесено искане по реда на чл.64, ал.1 от НПК от СРП за вземане мярка за неотклонение „Задържане под стража“.

С протоколно определение от 09.08.2011 г., постановено по в.н.ч.д.№ 3661/2011 г. по описа на СГС, НО, 13-ти състав, спрямо ищеца е взета мярка за неотклонение „Задържане под стража“, която мярка е изменена в „Парична гаранция в размер на 1000 лв.“ с протоколно определение от 30.12.2011 г., постановено по н.ч.д. № 24520/2011 г. по описа на СРС, НО, 23 състав.

С Постановление за привличане на обвиняем от 02.09.2011 г., на ищеца е повдигнато и предявено обвинение по ДП № 3М-1347/2011 г. по описа на 05 РУП СДВР, гр.София, което е преквалифицирано за извършени престъпления по чл.195, ал.1, т.2 във връзка с чл.194, ал.1, във връзка с чл.26, ал.1 във връзка с чл.20, ал.2 връзка с ал.1 от НК.

На 06.12.2011 г. ответникът внесъл обвинителен акт срещу ищеца, с

което му повдигнал обвинения за извършени престъпления по чл.195, ал.1, т.2 във връзка с чл.194, ал.1, във връзка с чл.26, ал.1 във връзка с чл.20, ал.2 връзка с ал.1 от НК. Образувано било н.о.х.д. № 23360/2011 г. по описа на СРС, 111 състав.

С Разпореждане от 21.12.2011 г. съдията - докладчик прекратява съдебното производство и връща делото на СРП за отстраняване на допуснато в хода на досъдебното производство съществено отстранимо нарушение на процесуалните правила довело до ограничаване правото на защита на обвиняемите.

На 18.01.2012 г. ответникът повторно внася обвинителен акт срещу ищеца, с което му повдигнал обвинения за извършени престъпления по чл.195, ал.1, т.2 във връзка с чл.194, ал.1, във връзка с чл.26, ал.1 във връзка с чл.20, ал.2 връзка с ал.1 от НК. Образувано било н.о.х.д. № 823/2012 г. по описа на СРС, 111 състав. По делото са проведени общо девет открити съдебни заседания, съответно на: 25.06.2012 г., 17.10.2012 г., 06.02.2013 г., 08.05.2013 г., 05.07.2013 г., 06.11.2013 г., 19.02.2014 г., 16.05.2014 г. и 19.06.2014 г., на които заседания ищецът се е явявал лично. Производството по делото приключва с Присъда от 19.06.2014 г., с която ищецът е признат за невиновен по повдигнатите му обвинения.

Така постановената присъда е протестирана от ответника, въз основа на което на 23.04.2015 г. е образувано в.н.о.х.д. № 1582/2015 г. по описа на СГС, НО, III-ти въззивен състав. По това дело е проведено едно открито съдебно заседание на 27.04.2015 г., на което ищецът се е явил лично. Оправдателната присъдата е влязла в сила на 30.04.2015 г., когато с Решение № 508 от същата дата, въззивният съд е потвърдил оправдателната присъда.

Пред първоинстанционния съд и за установяване на търпените от ищеца неимуществени вреди са събрани показанията на свидетелите Г. С. В. и Д. Л. Д..

Свидетелят В. (разпитан и в двете производства, водени паралелно пред СГС) установява, че познава ищеца, тъй като е бил негов процесуален представител в качеството си на адвокат по процесните наказателни производства. Ищецът дошъл при свидетеля след като му бил връчен обвинителен акт, бил много разтревожен, защото към този момент нямал сключен граждански брак, но живеел с жена, от която имал току-що родено

дете. Ищецът също така бил много притеснен, че не можел да помогне на новороденото си момченце, на което открили медицински проблем, тъй като бил безработен и никой не искал да го наеме на работа, защото всички в ***, където живеел ищеца знаели за образуваното срещу него наказателно производство. По време на заседанията П. изглеждал изключително разстроен и вдигал кръвно. Свидетелят установява, че именно заради делото и преди края на процеса жената на П. го напуснала, в резултат на което имал проблеми да вижда детето си, към което бил много привързан. Ищецът споделял пред свидетеля, че са малка общност, в която всички се познават и абсолютно всички приятели се отдръпнали от него, дори и хора, които потенциално могат да му бъдат работодатели, за да може да изкарва някакви средства.

Разпитан свидетелят Д. установява, че П. е добър човек, но има неприятности със закона, постоянно са по свиждания, по някакви дела. Установява, че от лятото на 2011 г. до след Нова Година, П. бил в ареста, точно през това време се родило и детето му, през месец октомври на 2011 г. Докато бил в ареста, свидетелят заедно с жената и майката на П. ходел на всяко свиждане. П. изглеждал зле, отслабнал над 20 кг., страдал, че докато е в ареста, се родил сина му, който още на петия ден след раждането имал операция, след това последвали още две операции. По болниците тичали свидетеля и жената на ищеца. Бащата на ищеца бил инвалид и през периода, в който П. бил в ареста, за него се грижели майка му и жена му. Свидетелят установява, че и до ден днешен за всяка автокражба в района, викат и задържат П., на който му се носи славата на автокрадец. Пет или шест години след това дело, П. бил без работа, но от три години работи като шофьор. Свидетелят установява, че заради делото и безпаричието, жената на П. го напуснала.

От приетата по делото справка от НАП се установява, че в периода от 01.01.2011 г. до 30.05.2015 г. за ищеца са регистрирани трудови договори с „Крис Ди 97“ ООД като барман от 01.07.2011 г., след което е регистриран трудов договор от 20.03.2020 г.

По делото е приложена и приета като доказателство кратка справка, изготвена от Национална следствена служба за производства водени срещу ищеца, от която се установява, че в периода от 22.08.2010 г. и до момента,

предвид наличието на висящо в.н.о.х.д. № 4056/2020 г. на СГС, са водени пет производства.

От приетата по делото справка за съдимост се установява, че до момента ищецът е осъждан три пъти за извършени от него умишлени престъпления от общ характер, част от тях тежки по смисъла на т.7 на чл.93 от ДР на НК, както следва:

1. по н.о.х.д. № 1468/2010 г., споразумение на СРС, в сила от 15.04.2010 г. на „Лишаване от свобода“ за срок от две години, като на основание чл.66, ал.1 НК изпълнението му е отложено за срок от четири години, за извършени умишлени престъпления от общ характер, едно от които по чл.215, ал.2 НК е тежко умишлено престъпление,

2. по н.о.х.д. № 612/2015 г. с Присъда на СРС от 12.01.2017 г. на „Лишаване от свобода“ за срок от една година, при първоначален строг режим в затвор с привеждане в изпълнение и на отложеното наказание, за извършено тежко умишлено престъпление от общ характер по чл.346, ал.1 НК,

3. н.о.х.д. № 8050/2012 г. на „Лишаване от свобода“ за срок от 11 месеца, при което е зачетено времето, през което ищецът е бил с мярка за неотклонение „Задържане под стража“ и „Домашен арест“, считано от 07.02.2012 до 19.10.2012 г., за извършено тежко умишлено престъпление от общ характер по чл.194, ал.1 НК.

При така установената фактическа обстановка първоинстанционният съд, СГС I-1 състав е приел, че претенцията на ищеца за неимуществени вреди е основателна, доколкото е доказал наличието на всички предпоставки за ангажиране отговорността на държавата по чл.2, ал.1, т.3, пр.1 от ЗОДОВ, като е счел, че обезщетение за причинените му неимуществени вреди в размер на 4 000 лв. в най-пълна степен ще компенсира вредите от неоправданата наказателна репресия. Приел е, че претенцията за имуществени вреди следва да бъде отхвърлена като неоснователна, тъй като представените договори за правна помощ не съдържат отбелязване адвокатските възнаграждения да са били платени, в която част биха имали значението на разписки, както и не са представени други документи, удостоверяващи факта на плащане.

Между страните не са спорни и фактите, установени по делото във връзка с привличането на ищеца като обвиняем за престъпление по чл. 215 ал.

1, предл. 3 от НК по ДП № 3М 2528/2010 г. по описа на 05 РУП-СДВР, а и същите се установяват с приобщеното към доказателствата по делото н.о.х.д. № 4709/2014 г. по описа на СРС, НО, 10 състав, намиращо се в СГС, в деловодството на I-21 състав.

Установено е, че досъдебното производство е било образувано на 24.08.2010 г. срещу неизвестен извършител за противозаконно отнемане на МПС за периода от 13.08.2010 г. до 22.08.2010 г. – престъпление по чл. 346 ал.1 от НК, след което е било спряно за издирване на извършителя и възобновено на 30.10.2012 г. След действия по разследване - разпит на свидетел и разпознаване, ищецът е бил привлечен като обвиняем с постановление на разследващия орган на 22.11.2012 г. и му е предявено обвинение за извършено престъпление по чл.215, ал. 1 от НК. На същата дата ищецът е бил задържан за 24 часа със заповед за задържане от 22.11.2012 г. 10 ч., а с Постановление от същата дата на прокурор в СРП ищецът е бил задържан по реда на чл. 64 ал. 2 от НПК за 72 часа. На 26.11.2012 г. прокурор при СРП е внесъл в Софийския районен съд искане по чл. 64 ал. 1 от НПК за вземане на мярка за неотклонение „задържане под стража“, по което искане било образувано ч.н.д. № 21505/2012 г. С протоколно определение от 24.11.2012 г. районният съд не е уважил искането на прокурора и е взел по отношение на ищеца мярка за неотклонение „подписка“. Определението на районния съд е било потвърдено с протоколно определение от 30.11.2012 г. по в.ч.н.д. № 5733/2012 г. на СГС. С постановление от 21.01.2014 г. на ищеца било извършено ново привличане като обвиняем за извършено престъпление по чл.215, ал.1, пр.3 от НК. Делото е приключило на 03.02.2014 г. с писмено заключение за предаване на обвиняемия на съд.

След приключване на досъдебното производство, на 07.03.2014 г. ответникът внася в СРС обвинителен акт срещу ищеца по обвинение за престъпление по чл. 215 ал. 1 от НПК, въз основа на което е било образувано н.о.х.д. № 4709/2014 г. на СРС, НО, 10 състав. Делото е било насрочено в съдебно заседание за предварително изслушване на 30.05.2014 г. В съдебното заседание на същата дата ищецът в качеството му на подсъдим е направил искане за разглеждане на делото по общия ред. Съдът е отложил делото на 10.10.2014 г. В съдебните заседания на 10.10.2014 г. и 04.12.2014 г. не е даден ход на делото поради нередовното призоваване на пострадалия (същият не е бил в списъка на лицата за призоваване – приложение към обвинителния акт).

В съдебно заседание на 05.02.2015 г., при явяване на ищеца като подсъдим, и на пострадалия, съдът е дал ход на делото и на съдебното следствие. В съдебно заседание на 04.04.2015 г. разглеждането на делото започнало отначало, поради смърт на съдебен заседател от състава на съда. Проведени са съдебни заседания и на 09.10.2015 г., 27.11.2015 г., 26.02.2016 г., 13.05.2016 г., 17.11.2016 г., 16.02.2017 г., 20.04.2017 г., 12.05.2017 г. На последното съдебно заседание, проведено на 12.05.2017 г. съдът е постановил присъда № 118417 от 12.05.2017 г., с която е признал подсъдимия – ищецът по настоящото дело за невинен и го оправдал по повдигнатото му обвинение в престъпление по чл.215 ал. 1 от НК. Срещу присъдата е постъпил протест от прокурор в СРП на 17.05.2017 г., който с разпореждане от 27.06.2017 г. е върнат. Последвала поредица от жалби против разпорежданията на първоинстанционния съд, като въпросът, относно обстоятелството протестирана ли е оправдателната присъда с редовен протест от страна на Прокуратурата, е решен окончателно с определение на въззивен съд от 25.01.2018 г. Върху присъдата наказателният съд е отбелязал дата на влизане- 25.01.2018 г., от която дата и ищецът с исквата си молба е претендирал присъждане на законна лихва. Първоинстанционният градски съд обаче е приел, че така постановената присъда е влязла в сила на 30.05.2017 г., въпреки отбелязването върху същата за влизане в сила на 25.01.2018 г. и въпреки, че претенцията на ищеца е за присъждане на законна лихва, именно от 25.01.2018 г. и присъдил същата върху главницата от по-ранна дата, а именно от 30.05.2017 г.

При така установената фактическа обстановка първоинстанционният съд, СГС I-21 състав приел още, че претенцията на ищеца за неимуществени вреди е основателна, доколкото е доказал наличието на всички предпоставки за ангажиране отговорността на държавата по чл.2, ал.1, т.3, пр.1 от ЗОДОВ, като е счел, че дължимото обезщетение за причинените му неимуществени вреди е в размер на 5 000 лв.

*При така установената фактическа обстановка въззивният съд приема следното от **правна страна**:*

Въззивните жалби са подадени в срока по чл.259, ал.1 от ГПК от легитимирани да обжалват страни-ищецът и ответника в първоинстанционното производство и са насочени срещу валидни и

допустими съдебни актове, подлежащи на обжалване, съгласно чл. 258, ал. 1 ГПК. В този смисъл подадените въззивни жалби са процесуално допустими.

На основание чл. 269 от ГПК, въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част. По останалите въпроси той е ограничен от посоченото в жалбата.

Обжалваните решения са валидни и допустими.

Предявените иски за заплащане на имуществени и неимуществени вреди против Прокуратурата на РБ са с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3, пр. 1 от ЗОДОВ в редакцията на нормата след изменението изм. бр. 98 от 2012 г. на ДВ.

Материалноправната претенция на ищеца се обоснова с отговорността на държавата за незаконната дейност на нейните правозащитни органи. Случаите на тази отговорност са казуистично изброени в чл. 2 от ЗОДОВ. Държавата дължи обезщетение на всеки гражданин при незаконно обвинение в извършване на престъпление.

При това положение и имайки предвид гореизложената фактическа обстановка, както и твърдените и установени обстоятелства по делото, то ищецът трябва да докаже относно основателността на иска си:

На първо място субекта на извършеното деяние, а именно - надлежен правозащитен орган, което безспорно е установено в настоящия процес.

Съгласно чл. 7 ЗОДОВ исковите за обезщетение се предявяват срещу органите по чл. 1 и чл. 2 ЗОДОВ, от чиито незаконни актове, действия или бездействия, са причинени вреди. Пасивно легитимирани по тези иски са съответните държавни органи - юридически лица, а не техните териториални подразделения или обособени структури без правосубектност. Налице е пасивна легитимация на ответника.

Прокуратурата на Република България е юридическо лице на бюджетна издръжка със седалище гр. София - чл. 137 ЗСВ.

На второ място ищецът следва да докаже факта на деянието, което в случая се заключава в обвинения в извършване на престъпления, за които е оправдан с влязла в сила. Ищецът следва да докаже, ако има установени претърпени в по-голяма степен неудобства в резултат на тези обвинения и на взетата спрямо него мярка за неотклонение. Този факт също е налице и се

установява безспорно с приобщените към доказателствата по делата н.о.х.д. № 823/2012 г. по описа на СРС, НО, 111 състав и н.о.х.д. № 4709/2014 г. по описа на СРС, НО, 10 състав.

В конкретния случай се установява, че в периода от 30.06.2011 г. до 25.01.2018 г. паралелно срещу ищеца са вървели две наказателни производства:

1. ДП № ЗМ 1347/2011 г. по описа на 05 РУП-СДВР, пр.пр. № 17096/2012 г. на СРП, **образувано на 18.05.2011 г.**, към което с Постановление от 30.06.2011 г. е присъединено и ДП № 14/2011 г., като първото процесуално действие извършено спрямо ищеца по това досъдебно производство е на **30.06.2011 г.**

По това досъдебно производство ищецът и считано от 30.06.2011 г. до 30.12.2011 г., т.е. шест месеца е бил задържан, първоначално за 24 часа, 72 часа, а след това по взета от съда мярка за неотклонение „Задържане под стража“, променена в последствие на „Парична гаранция в размер на 1000 лв.“

2. ДП № ЗМ 2528/2010 г. по описа на 05 РУП-СДВР, пр.пр. № 37208/2010 г. СРП, **образувано на 23.08.2010 г.** като първото процесуално действие извършено спрямо ищеца по това досъдебно производство е на **22.11.2012 г.**

По това досъдебно производство и в рамките на 4 дни за периода от 22.11.2012 г.-26.11.2012 г. ищецът е бил задържан с постановление на прокурор, в последствие и с определение на съд е оставено без уважение искането за налагане на мярка за неотклонение „Задържане под стража“, като е определена мярка „Подписка“. Така безспорно доказаните обстоятелства следва да се вземат предвид от съда при определяне на дължимото обезщетение за причинените на ищеца неимуществени вреди.

И на последно място ищецът следва да докаже вида на претърпените от него вреди-неимуществени и имуществени по чл. 4 на ЗОДОВПГ, както и причинно-следствена връзка между вредите и неправомерните актове на държавния орган,

С ангажираните гласни доказателства ищецът е установил фактът на причинените му в пряка причинна връзка от незаконосъобразно повдигнатите му обвинения обичайни в тази ситуация неимуществени вреди (касае се за

вреди, които всеки индивид при подобни обстоятелства неминуемо търпи), изразяващи се в изживени емоционални страдания - негативни чувства от факта на обвинението, изолиране от близки и приятели, преживения непрекъснат стрес и нервно напрежение, нарушени социални контакти, както и неимуществени вреди, изразяващи се в изживени емоционални страдания от обстоятелството, че докато се е намирал в ареста, се родил и сина му със здравословни проблеми, че не можел да помогне с нищо в тази ситуация, не можел да помогне на семейството си и поради безпаричието, което в крайна сметка довело до раздялата с жената, с която живеел.

Съгласно ППВС № 4/1968 г. при определяне обезщетението за неимуществените вреди следва да се вземат под внимание всички обстоятелства, които обуславят тези вреди. Размерът на обезщетението се определя от съда по справедливост като се извършва преценка на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства.

Съобразно утвърдената практика на ВКС, в понятието "неимуществени вреди" се включват всички телесни и психически увреждания на пострадалия, претърпените болки и страдания, които в своята цялост представляват негативни емоционални изживявания на лицето, намиращи не само отрицателно отражение в психиката, но и социален дискомфорт в определен период от време.

Съгласно трайно установената съдебна практика-конкретно при иска по чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ правно релевантните обстоятелства, от значение за определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди са: тежестта на повдигнатото обвинение, дали то е за едно или за няколко отделни престъпления-умишлени или по непредпазливост; дали ищецът е оправдан по всички обвинения или по част от тях, а по други е осъден; продължителността на наказателното производство, включително дали то е в рамките или надхвърля разумните срокове за провеждането му; вида на взетата мярка за неотклонение, другите наложени на ищеца ограничения в рамките на наказателното производство; по какъв начин последното се е отразило на ищеца- има ли влошаване на здравословното му състояние, ако да-в каква степен и от какъв вид, конкретните му преживявания, както и цялостното отражение на предприетото срещу него наказателно преследване върху живота му-семество, приятели, професия и професионална реализация,

обществен отзвук и пр.

Обезщетението за неимуществени вреди от деликта се определя глобално-за всички претърпени неимуществени вреди-в този смисъл е и съдебната практика – така т.11 на ТР № 3 от 22.04.2005 г. по тълк. гр. д. № 3/2004 г, според което обезщетението за неимуществени вреди се определя глобално, а не поотделно за всяко едно деяние, за което обвиняемият е бил оправдан, решения № 140 от 14.12.2017 г. по гр. д. № 919/2017 г. на III ГО, № 449/16.05.2013 г. по гр. д. № 1393/2011 г. на IV ГО, № 554/12 от 6.03.2013 г. по гр. д. № 266/12 г. на IV ГО на ВКС, решение № 195/03.12.2020 г. по гр.д.№ 248/2020 г., ВКС, III ГО и много други, съобразно които вредите от двата /или повече/ наказателни процеса не могат да се разграничат, тъй като изпитваните притеснения, страх от бъдещия изход на делото, неудобството, опетняването на доброто име в обществото и накърняването на достойнството и честта, са във връзка с всички обвинения. Дори когато исковете за обезщетение за неимуществени вреди са предявени по множество отделни дела, трябва да се съобрази, че се възмездяват едни и същи вреди.

В мотивите към решението си съдът трябва да посочи конкретно обстоятелствата, които е взел предвид, както и значението им за определения от него размер на обезщетението за неимуществените вреди. В този смисъл решения по гр. д. № 582/2018 г. на IV г. о., гр. д. № 4641/2015 г. на IV г. о., гр. д. № 1381/2010 г. на III г. о.

По делото са установени следните обстоятелства, които са от значение за определяне на справедливия размер на обезщетението:

На 30.06.2011 г. ищецът е бил привлечен като обвиняем по досъдебно производство ДП № ЗМ 1347/2011 г. по описа на 05 РУП-СДВР, пр.пр.№ 17096/2012 г. на СРП по обвинение за извършено тежко умишлено престъпление по чл.346, ал.1 във връзка с чл.26, ал.1 във връзка с чл.20, ал.2 връзка с ал.1 от НК, която квалификация с постановление от 02.09.2011 г. е променена на чл. 195, ал.1, т.2 във връзка с чл.194, ал.1, във връзка с чл.26, ал.1 във връзка с чл.20, ал.2 във връзка с ал.1 от НК, наказуемо с лишаване от свобода от една до десет години. На 22.11.2012 г. ищецът е бил привлечен като обвиняем по досъдебно производство ДП № ЗМ 2528/2010 г. по описа на 05 РУП-СДВР, пр.пр. № 37208/2010 г. СРП по обвинение за извършено тежко умишлено престъпление по чл. 215, ал.1 от НК, наказуемо с лишаване от

свобода от една до шест години, но с наказание, не по-тежко от предвиденото за самото престъпление.

Спрямо ищеца са взети мерки за неотклонение, подробно описани по-горе.

Процесното наказателно преследване срещу ищеца по ДП № ЗМ 1347/2011 г. по описа на 05 РУП-СДВР, пр.пр. № 17096/2012 г. на СРП е продължило 3 години и 10 месеца, започнало на 30.06.2011 г. и приключило на 30.04.2015 г., когато е влязла в сила оправдателната присъда.

Процесното наказателно преследване срещу ищеца по ДП № ЗМ 2528/2010 г. по описа на 05 РУП-СДВР, пр.пр. № 37208/2010 г. СРП на СРП е продължило около 5 години и 2 месеца, започнало на 22.11.2012 г. и приключило на 25.01.2018 г., когато е влязла в сила оправдателната присъда.

Съдът не споделя виждането на първоинстанционния съд, че наказателното производство е приключило на 30.05.2017 г., доколкото след постановяване на оправдателната присъда и до 25.01.2018 г., с оглед развилите се частни производства пред въззивната инстанция във връзка с подадения от ответника протест срещу присъдата, подсъдимият не би могъл да е сигурен, че присъдата е влязла в сила, като в този период безспорно е чувствал безпокойство и несигурност, относно факта приключило ли е окончателно това наказателно производство срещу него.

При определяне на едно общо обезщетение съдът следва да се съобрази и с обстоятелството, че в хипотезите на чл. 2 ЗОДОВ съдебната практика е извела като значими обстоятелства още данните за предишни осъждания, начина на живот, ценностна система и обичайната среда на ищеца-така например Решение № 60277 от 06.01.2022 г. на ВКС по гр. д. № 9/2021 г., IV г. о., ГК, Решение № 60 от 14.05.2019 г. на ВКС по гр. д. № 2324/2018 г., IV г. о., ГК, Решение № 270 от 16.02.2018 г. на ВКС по гр. д. № 284/2017 г., IV г. о., ГК, Решение № 86 от 29.05.2019 г. на ВКС по гр. д. № 2586/2018 г., IV г. о., ГК и др.

По делото безспорно се установява, че към процесния период ищецът е с богато криминално минало, осъждан многократно за многобройни извършени по-голямата част от тях тежки умишлени престъпления, задържан многократно. От показанията на свидетеля Д. се установява, че ищецът има неприятности със закона, постоянно са по свиждания, че му се носи славата

на автокрадец. Установява се, че в процесния период, за които претендира вреди от двете водени срещу него наказателни производства, за времето от 07.02.2012 г. до 19.10.2012 г. ищецът е бил с наложени мерки за неотклонение „Задържане под стража“ и „Домашен арест“ по различно трето наказателно производство, по обвинение, за което е осъден с влязла в сила присъда по н.о.х.д. № 8050/2012 г. Тези установени по делото обстоятелства съответно определят и значително по-нисък размер на обезщетение.

Следователно, щом по едно и също време е имало наказателни производства, по които страната е била привлечена като обвиняем, причинените ѝ от това неимуществени вреди, са във връзка с всички обвинения. Изпитваните притеснения, страх от бъдещия изход на делото, неудобството, са във връзка с всички обвинения, независимо дали са повдигнати в едно или в множество отделни дела. Вредите, причинени от обвинението по едно от всички, са само част от общите неимуществени вреди, което дава съответното отражение върху размера на паричното обезщетение.

Когато се преценява кои вреди са причинени и какво обезщетение се дължи за незаконното обвинение, съответно за незаконното осъждане се вземат предвид броя на деянията, за които е постановена оправдателна присъда и тежестта на извършените деяния, за които е осъден дееца, съпоставени с тези, за които е оправдан.

С оглед на горното конкретният размер на обезщетението следва да се определи след съпоставката според т. 11 от ТР 3/2004 г. на ОСГК на ВКС.

По наказателното производство, приключило с обвинителна присъда по н.о.х.д. № 823/2012 г. спрямо ищеца са повдигнати обвинения за четири извършени при условията на продължавано престъпления деяния, всяко от които представлява тежко умишлено престъпление, наказуемо с лишаване от свобода от 1 до 10 години.

По наказателното производство, приключило с обвинителна присъда по н.о.х.д. № 4709/2014 г. спрямо ищеца е повдигнато обвинение само за едно престъпление, наказуемо с лишаване от свобода от 1 до 6 години.

С доказателствата по делото не се установяват увреждания над обичайните.

Въззивният съд, предвид доказаните по делото релевантните факти, официалните данни за стандарта на живот в страната и покупателните

възможности на гражданите към датата на деликта, а още и разрешението по аналогични случаи, намира, че причинените глобално вреди на ищеца в пари се равняват на 4 000 лв. за времето 30.06.2011 - 25.01.2018 г. Дължимото обезщетение конкретно за обвинението по н.о.х.д. № 823/2012 г. за престъпления по чл.195, ал. 2 НК, следва да се определи на 2500 лв., а по н.о.х.д. № 4709/2014 г. за престъпление по чл.215 НК следва да се определи на 1500 лв., предвид обстоятелството, че по н.о.х.д. № 823/2012 г. броят на престъпленията, за които ищецът е бил обвинен и оправдан е по-голям, както и наказуемостта им е по-тежка, включително и с оглед обстоятелството, че по това производство ищецът за 6 месеца е бил с взета мярка за неотклонение „Задържане под стража“.

Предвид горното Решение № 261384 от 15.04.2022 г., постановено по гр.д. № 3386/2020 г., Софийски градски съд, I-1 състав ще следва да бъде отменено в частта, с която исковата претенция за неимуществени вреди е уважена за сумата от 1500 лв., представляваща разликата над дължимата сума от 2500 лв. до присъдената от 4000 лв. и вместо него постановено друго, с което искът за тази сума следва да бъде отхвърлен.

Съответно Решение № 319/21.02.2022 г., постановено по гр.д. № 9296/2021 г. по описа на СГС, I-21 следва да бъде отменено в частта, с която исковата претенция за неимуществени вреди е уважена за сумата от 3500 лв., представляваща разликата над дължимата сума от 1500 лв. до присъдената от 5000 лв. и вместо него постановено друго, с което искът за тази сума ще следва да бъде отхвърлен.

По иска за имуществени вреди.

Искът е неоснователен, както правилно е приел и първоинстанционния съд. Видно от двата приложени договора за правна помощ в изрично предвидените за това графи: „платена сума, от която в брой: / по сметка“, не е извършено никакво отбелязване. В случай на извършено отбелязване, в тази част договорите имат характер на разписка и удостоверяват извършеното в брой плащане. В случая такова удостоверяване няма, поради което двата договора удостоверяват само, че страните са уговорили съответните възнаграждения от 800 лв. и 1000 лв., но същите не са заплатени от ищеца. По делото не са представени други писмени доказателства, удостоверяващи извършено плащане, поради което правилно и в съответствие с

доказателствата по делото, първоинстанционният съд е приел неоснователност на претенцията за имуществени вреди, поради което и решението в тази част ще следва да бъде потвърдено.

Невярно е твърдението на въззивника-ответник, че съдът не е взел предвид възражението направено с отговора на исковата молба за прилагане на чл.111, б.„в“ от ЗЗД. Съдът го е взел в предвид, поради което е отхвърлил исковата претенция за лихви за периода от 30.04.2015 г. до 18.03.2017 г. и е уважил претенцията за период три години назад от датата на подаване на исковата молба.

Решение № 319/21.02.2022 г., постановено по гр.д. № 9296/2021 г. по описа на СГС, I-21 ще следва да бъде обезсилено в частта, в която е уважената исковата претенция с правно основание чл.86, ал.1 от ЗЗД за заплащане на законна лихва върху присъдената главница за периода от 30.05.2017 г. до 24.01.2018 г., като недопустимо, постановено свръх петитум. Видно от исковата молба ищецът е претендирал законна лихва от по-късен момент, а именно от 25.01.2018 г. Тази претенция не е изменена в хода на процеса и е поддържана от ищеца, включително в писмените бележки представени пред първоинстанционния съд. Присъждайки лихва от по-ранен момент, на практика първоинстанционният съд се произнася по искане, с което не е сезиран и съответно присъжда лихва в по-голям размер от претендирания.

По отговорността за разноските:

С оглед изхода на производството пред настоящата инстанция, въззивният съд следва да преизчисли разноските направени от ищеца пред първата инстанция и предвид отхвърлянето на исковата му претенция за неимуществени вреди за още сумата от 1500 лв., съответно за сумата от 3 500 лв. първоинстанционното решение по гр.д. № 3386/2020 г. ще следва да бъде отменено в частта, с която на ищеца са присъдени разноси за разликата над дължимата сума от 0,70 лв. до присъдената от 1,12 лв., а по гр.д. № 9296/2021 г. ще следва да бъде отменено в частта, с която на ищеца са присъдени разноси за разликата над дължимата сума от 0,58 лв. до присъдената от 1,92 лв.

Видно от изявленията на ищеца, съответно въззивник в настоящото производство, същият е представляван безплатно както в

първоинстанционното, така и във въззивното производство от адвокат Т. М., поради което ответникът и на основание чл.38, ал.2 от ЗА дължи адвокатско възнаграждение, съответно на уважената част от исковите претенции. При материален интерес от 53 800 лв., минималното адвокатско възнаграждение съобразно разпоредбата на чл.7, ал.2, т.4, действаща към месец април 2022 г. на Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, възлиза на сумата от 2 144 лв., от която ответникът дължи сума в размер на 99,63 лв., която е съответна на уважената част от иска (2500 лв.). Следователно първоинстанционното решение по гр.д. № 3386/2020 г. ще следва да бъде отменено в частта, с която на адвокат М. е присъдено адвокатско възнаграждение за сумата над 99,63 лв. до сумата от 159,41 лв.

Съответно при материален интерес от 26 000 лв.-адвокатското възнаграждение възлиза на сумата от 1310 лв., от която се дължи сума в размер на 75,58 лв., съответна на уважената част от исковите претенции (1500 лв.) Следователно първоинстанционното решение по гр.д. № 9296/2021 г., изменено в частта за разноските с Определение № 4961/31.05.2022 г. ще следва да бъде отменено в частта, с която на адвокат М. е присъдено адвокатско възнаграждение за сумата над 75,58 лв. до сумата от 248,90 лв.

По разноските пред настоящата въззивна инстанция.

Въззивникът ответник не претендира разноски и не е правил такива, поради което такива не му се присъждат.

На въззивника-ищец не се дължат разноски, респ. на адвокат М. не се дължи адвокатско възнаграждение по реда на чл.38, ал.2 от ЗА, предвид неоснователността на подадените въззивни жалби.

Водим от горното, Апелативен съд - София, 8-ми граждански състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 261384 от 15.04.2022 г., постановено по гр.д. № 3386/2020 г., Софийски градски съд, I-1 състав **в частта**, с която исковата претенция за неимуществени вреди е уважена за сумата от 1500 лв., представляваща разликата над дължимата сума от 2500 лв. до присъдената от 4000 лв., ведно със законната лихва от 18.03.2017 г., както и **в частта**, с която на ищеца на основание чл.78, ал.1 от ГПК са присъдени разноски за разликата

над дължимата сума от 0,70 лв. до присъдената от 1,12 лв., както и **в частта**, с която на адвокат Т. М. е присъдено адвокатско възнаграждение на основание чл.38, ал.2 от ЗА за сумата над 99,63 лв. до сумата от 159,41 лв. и вместо него ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ като неоснователен искът за неимуществени вреди, предявен от П. В. С. срещу Прокуратурата на Република България с правно основание чл.2, ал.1, т.3 ЗОДОВ, за сумата от 1500 лв., представляваща разликата над дължимата сума от 2500 лв. до присъдената от 4000 лв., ведно със законната лихва от 18.03.2017 г., представляваща обезщетение за неимуществени вреди причинени от незаконно обвинение в извършване на престъпление, за което е оправдан с влязла в сила присъда по н.о.х.д. № 823/2012 г. по описа на СРС.

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 261384 от 15.04.2022 г., постановено по гр.д. № 3386/2020 г., Софийски градски съд, I-1 състав, **в частта**, с която е отхвърлен иска по чл.2, ал.1, т.3 ЗОДОВ за неимуществени вреди за разликата над сумата от 4000 лв. до пълния предявен размер 52000 лв., както е и изцяло отхвърлен искът за имуществени вреди от 1800 лв., изразяващи се в разходи за платено за защита в наказателното производство адвокатско възнаграждение, ведно със законната лихва от 30.04.2015 г. до окончателното изплащане на сумите.

РЕШЕНИЕ № 261384 от 15.04.2022 г., постановено по гр.д. № 3386/2020 г., Софийски градски съд, I-1 състав и в **частта**, с която искането за законна лихва за периода 30.04.2015 г. - 18.03.2017 г., е отхвърлено, е влязло в сила поради необжалването му.

ОТМЕНЯ Решение № 319/21.02.2022 г., постановено по гр.д. № 9296/2021 г. по описа на СГС, I-21, изменено в частта за разносните с Определение № 4961/31.05.2022 г. **в частта**, с която исковата претенция за неимуществени вреди е уважена за сумата от 3500 лв., представляваща разликата над дължимата сума от 1500 лв. до присъдената от 5000 лв., както и **в частта**, с която на ищеца на основание чл.78, ал.1 от ГПК са присъдени разноси за разликата над дължимата сума от 0,58 лв. до присъдената от 1,92 лв., както и в частта, с която на адвокат Т. М. е присъдено адвокатско възнаграждение на основание чл.38, ал.2 от ЗА за сумата над 75,58 лв. до сумата от 248,90 лв. И ВМЕСТО НЕГО ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ като неоснователен искът за неимуществени вреди, предявен от П. В. С. срещу Прокуратурата на Република България с правно основание чл.2, ал.1, т.3 ЗОДОВ, за сумата от 3500 лв., представляваща разликата над дължимата сума от 1500 лв. до присъдената от 5000 лв., ведно със законната лихва от 25.01.2018 г. представляваща обезщетение за неимуществени вреди, причинени от обвинение в извършване на престъпление по чл. 215 ал. 1 от НК, повдигнато с постановление за привличане на обвиняем от 22.11.2012 г. по ДП № 3М 3528/2010 г. на V РУ на МВР гр. София, пр.пр. 37208/2010 г. на СРП, по което е бил оправдан с присъда № 118417/12.05.2017 г. по н.о.х.д. № 4709/2014 г. на Софийския районен съд, влязла в сила на 25.01.2018г.

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 319/21.02.2022 г., постановено по гр.д. № 9296/2021 г. по описа на СГС, I-21 в частта, в която искът на П. В. С. с правно основание чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ срещу Прокуратурата на Република България е отхвърлен за разликата над присъдената сума от 5 000 лева до претендираната сума от 26 000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, причинени от обвинение в извършване на престъпление по чл. 215 ал. 1 от НК, повдигнато с постановление за привличане на обвиняем от 22.11.2012 г. по ДП № 3М 3528/2010 г. на V РУ на МВР гр. София, пр.пр. 37208/2010 г. на СРП, по което е бил оправдан с присъда № 118417/12.05.2017 г. по н.о.х.д. № 4709/2014 г. на Софийския районен съд, влязла в сила на 25.01.2018 г., ведно със законната лихва от 25.01.2018 г. до окончателното изплащане.

ОБЕЗСИЛВА Решение № 319/21.02.2022 г., постановено по гр.д. № 9296/2021 г. по описа на СГС, I-21 в частта, в която е уважената исковата претенция с правно основание чл.86, ал.1 от ЗЗД за заплащане на законна лихва върху присъдената главница за периода от 30.05.2017 г. до 24.01.2018 г., като недопустимо.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховен касационен съд в едномесечен срок от връчването му на страните при условията на чл.280, ал.1 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____